

ÖNCE ERZİNCAN-İLİÇ, ŞİMDİ BURSA-KIRAZLIYAYLA: KAMU YARARINA VE JEOLOJİ BİLİMİNE AYKIRI ÇED RAPORLARI TOPLUMU VE ÇEVREYİ KORUMUYOR

27/01/2026 tarihinde Bursa İli, Yenişehir İlçesine bağlı Kirazlıyayla Mahallesi`nde faaliyet gösteren maden tesisinin yaklaşık 4 milyon metreküp kapasiteli atık barajı hasar görmüş ve tehlikeli atıklar etrafa yayılarak bir "çevre felaketinin" daha yaşanmasına neden olmuştur.

27/01/2026 tarihinde Bursa İli, Yenişehir İlçesine bağlı Kirazlıyayla Mahallesi`nde faaliyet gösteren maden tesisinin yaklaşık 4 milyon metreküp kapasiteli atık barajı hasar görmüş ve tehlikeli atıklar etrafa yayılarak bir "çevre felaketinin" daha yaşanmasına neden olmuştur.

Ülkemizde yürütülen yanlış maden politikaları ve ÇED süreçlerindeki hatalardan kaynaklı bir "çevre felaketi" ile daha karşı karşıya kalmıştır. Çevresel kaygıları dikkate almadan yü-

rütülen yanlış madencilik politikaları ile Çevre Kanunu ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği çerçevesinde hazırlanan ve esas amacı toplumu, yaşam çevresini ve bir bütün olarak ekosistemi antropojenik etkilerden korumak olan ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRME RAPORLARI ve DENETİM SÜREÇLERİ bu işlevini kaybetmiş; çevresel zararları önleyici ve caydırıcı etkisini yitirmiştir. Geline nokta ülkemizde ÇED Raporlarının hazırlanma amacının

çevrenin korunması yerine, yatırımcının korunması ve yatırıma uygunluk görüşü verilmesine dönüşmüştür.

Bursa İli, Yenişehir İlçesine bağlı Kirazlıyayla Mahallesi'ndeki maden işletmesi için 2019'da düzenlenen Çevresel Etki Değerlendirme Raporu ile "ÇED OLUMLU KARARI" verilerek faaliyetler bugüne kadar sürdürülmüş olup, tesisin büyütülmesi ve ilave ikinci atık barajı (maden atık depolama tesisi) için yeni bir ÇED süreci başlatılmıştır. Alınan bilgilere göre, söz konusu tesis için hazırlanan "ÇED Başvuru Dosyası"nın Bakanlık nezdinde işlemlerin sürdüğü, bu işlem süreçleri tamamlanmadan mevcut atık barajının kapasitesinin üstünde yüklenmesi nedeniyle kısmen yıkılmış ve tehlikeli atıklar çevreye yayılmıştır. Konu Odamız Güney Marmara Şubesi tarafından takip edilmektedir. Ancak olayın üzerinden geçen bir günlük süreye rağmen ne ilgili Bakanlıklar, ne de Valilik tarafından bir açıklama yapılamamıştır.

Jeoloji Mühendisleri tarafından hazırlanmayan, gerçeğe aykırı ÇED Raporları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ve İlgili Kurumlar Tarafından İşleme Alınmaya Devam Ediyor

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak çevre felaketi olarak nitelenen olaylarla kamuoyu gündemine gelen Çevresel Etki Değerlendirme süreci ve raporları üzerine bir inceleme süreci başlatılmıştır. Bu kapsamda, Çevre Şehir-

cilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı veya Valilikler (İl Müdürlükleri) tarafından işleme alınmış çok sayıda ÇED Tanıtım Dosyası, ÇED Raporu vb. doküman incelenmiş olup bu incelemelerde başta 2872 sayılı Çevre Kanunu ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği olmak üzere ilgili mevzuata ve işin tekniğine aykırılık oluşturan hususlar ortaya çıkartılarak bazı raporlar hakkında başta Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olmak üzere ilgili kamu kurumları ile Sayıştay Başkanlığına resmi yazıyla gönderilmiştir.

Açıklamamızın ekinde yazılan yazılarda da görüldüğü üzere; son iki-üç aylık zaman dilimi içerisinde, hazırlanan ÇED Raporları incelendiğinde;

- Proje sahanın jeolojik, jeoteknik, mühendislik jeolojisi, jeokimya, hidrojeolojik, hidrojeokimya ve afet riskleri açısından konularının yeterince irdelenmediği, Çevresel Etki Değerlendirme sürecinde çevresel ve jeolojik risklere karşı gerekli değerlendirmelerin yapılmadığı, proje alanının 1/1000 ölçekli jeoloji, jeokimya, mühendislik jeolojisi-jeoteknik ve hidrojeolojik verilerinin elde edilmesi ve ÇED Raporun bu verilere dayalı olarak hazırlanması gerekli olmasına karşın mevcut raporlarda sadece 1/25000 ve daha küçük ölçekte üretilmiş verilere dayalı olarak hazırlandığı ve birçok raporun "kopyala yapıştır anlayışı" ile bilimsellikten uzak bir şekilde

- hazırlandığı,
- Raporların önemli bir kısmında Jeoloji Mühendisliği hizmetleri ile ilgili birçok başlık açılmasına ve jeolojik harita, kesit vb. düzenlenmesine karşın raporun hazırlanma sürecine Jeoloji Mühendisinin katılmadığı, jeoloji mühendisleri adına sahte imzaların kullanıldığı,
- Düzenlenen bazı raporlarda “Jeoloji Haritası” ve/veya “Hidrojeoloji Haritası” gibi Jeoloji Mühendisliği yetki alanındaki konulara ve haritalara farklı meslek disiplinlerinin imza attığı ve böylece 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ile 3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanuna açık aykırılıklar oluşturulduğu, hususları tespit edilmiştir.

Bu derece teknik, idari ve hukuki aykırılık oluşturan bu raporların iptal edilmesi gerekirken, Bakanlık ve ilgili birimlerce Odamız tarafından yazılan yazılar dikkate alınmamış, Bakanlık işlemleri iptal etmeyerek süreci işletmeye devam etmiştir.

Ayrıca yukarıda belirttiğimiz eksikliklerin Kirazlıyayla Mahallesi'ndeki söz konusu maden işletmesi için düzenlenen Çevresel Etki Değerlendirme Raporunda da olduğu; sahanın ve projenin somut koşullarına uygun güvenli bir yatırım için gerekli jeolojik, jeoteknik, hidrojeo-

lojik bilgilerin üretilmediği; başta yeraltı suyu kullanımı ve atık havuzunun stabilitesi olmak üzere yatırımın süreçleri için somut analiz ve değerlendirmeler yapılmadan kabul edilerek, konuların üstünün örtüldüğü görülmüştür.

Soyut ve hayali verilere dayalı Maden İşletme ve ÇED Raporları baz alınarak kontrolsüz bir şekilde yürütülen madencilik faaliyetlerine son verilmelidir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Öngören Yasa Tasarısı Teklifiyle mesleki haklarımızın ağır saldırı altında olduğu bu günlerde, bir bütün olarak içinde yaşadığımız ekosistemin korunması mücadelesinden asla geri adım atmayacak, Bursa İli, Yenişehir İlçesine bağlı Kirazlıyayla Mahallesi'ndeki çevre felaketinin takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Kirazlıyayla Mahallesi'nde ortaya çıkan çevresel ve jeolojik risklerin belirlenmesi ile gerekli risk azaltıcı mühendislik önlemlerinin geliştirilmesi amacıyla bir an önce jeolojik, jeoteknik, hidrojeolojik, hidrojeokimya araştırma başlatılmalı, soyut ve hayali verilere dayalı Maden İşletme ve ÇED Raporları baz alınarak kontrolsüz bir şekilde yürütülen madencilik faaliyetlerine son verilmelidir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu